

Verslag stakeholdersbijeenkomst asbest 8 december 2023

Inleiding

Met een succesvolle opkomst van 40 stakeholders is op 8 december 2023 een stakeholdersbijeenkomst asbest gehouden, waarbij onder meer gesproken is over innovatie binnen de asbestsector. De dag werd om 10:00 uur geopend door Luc Gielen, lid van het managementteam en plaatsvervangend directeur Gezond & Veilig Werken. Vervolgens is in deelgroepen gesproken over de stellingen die hieronder staan beschreven. De uitkomsten van iedere stelling zijn gebundeld en samengevat in dit document.

Vervolgens heeft Sandra Lems, coördinator van het cluster asbest bij SZW, een presentatie gehouden over de (Europese) ontwikkelingen in de asbestregelgeving. Er was ruimte voor vragen uit de zaal, die ook in dit document zijn opgenomen. Niet alle vragen in de deze bijeenkomst konden direct worden beantwoord, aangezien de regelgeving volop in beweging is. Een schriftelijke reactie op de gestelde vragen volgt nog.

De bijeenkomst werd om 12:15 uur afgesloten door Luc Gielen, die de aanwezigen uitnodigde om tijdens het nuttigen van een lunch verder te spreken over de ontwikkelingen in de asbestsector. Ook was er gelegenheid voor de aanwezigen om na afloop op vellen papier vragen en opmerkingen achter te laten. Ook die inbreng is terug te vinden in dit document.

Stelling 1: Innovatie bij asbest is nodig om toekomstbestendig te blijven werken.

De vraag ontstond wat innovatie is, dat het vanuit eigen belang gebeurt door ondernemers, dat het de concurrentiepositie schaadt als innovaties openbaar worden gemaakt. Dit geldt met name bij innovatie op het gebied van handelswijzen, omdat die makkelijk te reproduceren zijn door anderen. Innovatie kan daardoor op 'eilandjes' blijven, bij individuele ondernemingen.

Een groot deel van innovatie omvat gewoon slimmer werken, dat gebeurt elke dag maar is niet makkelijk meetbaar. Er zijn verschillende soorten innovatie denkbaar: producten, beheersmaatregelen en handelingen. Geopperd idee is het initiatief naar het VIP (of een andere publieke instantie) te halen, om actief innovatiemogelijkheden op te halen uit het veld en te registreren.

Innovatie is nodig om het werk aantrekkelijker te maken en werknemers aan te trekken in deze tijd van arbeidskrachte. Innovatie is ook mogelijk bij nieuwe doelgroepen, zoals particulieren. Ideeën stoppen vaak in een beginnende fase, hulp van de overheid is gewenst.

Artificiële Intelligentie kan worden ingezet voor herkenning en analyse. Data verzamelen voor een risicogestuurd model. Een directe koppeling van inventarisatie en sanering. Maak het toegankelijk en begrijpelijk voor iedereen, ook voor niet-Nederlandstaligen. Zorg voor een financieel voordeel bij investering in andere verwijderingstechnieken. Bekijk wat er in het buitenland al is.

Stelling 2: De asbestregels bieden voldoende ruimte om te innoveren.

Een consistent en transparant systeem is nodig. De overheid heeft ondernemers nodig. Processen duren lang, bijvoorbeeld aanpassing van schema's. Ook gaan schema-aanpassingen soms niet door. De regelgeving moet niet alles proberen te voorkomen, er zijn altijd risico's. Geaccepteerde risico's worden echter niet altijd geaccepteerd door de praktijk.

Het verschil tussen het melden van een asbestincident door een schilder of een saneerder is wordt als oneerlijk ervaren. Zo krijgt de schilder alleen een boete en een saneerder een heel boeterapport. De koppeling tussen innovatie en het verlagen van de risicoklasse creëert een perverse prikkel.

Het systeem is te dichtgetimmerd voor innovatie (vooral schema's). Zijn de regels wel effectief? Kosten zijn een beletsel.

Niet-Nederlandstaligen mogen niet aan het werk. Er is geen ruimte via bv. vrijstellingen om te experimenteren. Laat andere methoden toe en niet-gecertificeerde bedrijven. Kosten-batenanalyse is van belang.

Implementatiewerkgroep

Suggestie om Bouwend Nederland-Vakgroep ONG te betrekken bij de werkgroep. Ook VOAM en wellicht meer stakeholders. Er zou een nieuwe naam voor deze groep moeten komen. Het gaat in Nederland niet zozeer om implementatie maar (her)ontwerp. Suggestie om implementatiewerkgroep projectmatig te betrekken bij de eerste stappen in het plan. Goed om de implementatiewerkgroep in stand te houden.

Wat moet wél in het nieuwe ontwerpbesluit?

Inventarisatie bij gecertificeerde/vergunde bureaus. Integraal uitvoerbaar beleid met aandacht voor gezonde leefomgeving.

Wat kan ik zelf bijdragen aan innovatie? Wat heb ik te bieden, ook aan anderen?

OD's : nieuwe werking zien in het veld en ergens melden. Testlocaties.

Fenelab/iso: automatisering/analyses.

Rijk: moet doelen stellen, partijen bij elkaar brengen, experimenteerruimte maken.

Cl's: Borgen, inclusief experimenten borgen.

NEN/ISO: standaarden van innovatieve technieken. Vanuit breder perspectief bekijken.

Risicogestuurd. Minder regels. Kennisdeling asbest.

Wat heb ik nodig om te kunnen innoveren?

Wij-gevoel, samenwerking, cultuuromslag. Programma opstellen vanuit doelen naar acties. De wil bij betrokkenen. Kansen zien in plaats van risico. Kortere processen. Duidelijkheid. Bereikbaarheid.

Vragen naar aanleiding van presentatie wet- en regelgeving.

Hoe verhoudt SMART-ns zich tot het feit dat voor asbest geen veilige grenswaarde bestaat?

Valt inventariseren ook onder het vergunningsstelsel?

Zegt de richtlijn iets over het borgen van deskundige personen?

Hoe zit het procedureel waardoor we zo verrast zijn door de nieuwe richtlijn?

Hoe denkt SZW over de oprichting van een nationale databank voor asbestincidenten, in samenwerking met verzekeraars?

Wie vertegenwoordigt Nederland in technische zin in de EU? Want Frankrijk doet dit heel goed.

Komt er nog heldere communicatie naar bedrijven, dat de regelgeving wordt uitgesteld? En met wat er niet gaat veranderen en wat wel?

Lukt alles wel binnen de gestelde termijn?

Heeft dit gevolgen voor toezicht en handhaving?

Wat ik nog mee wilde geven.

Kruisbestuiving verschillende perspectieven/disciplines/buitenland.